

SYLLABUS

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti Menaxhment
	Programi: Menaxhimi i Ndërmarrësisë dhe Inovacionit
Titulli i lëndës:	Ekonomia cirkulare në Ndërmarrësi
Niveli:	Master
Statusi i lëndës:	Obligative
Viti i studimeve:	I – rë
Semestri:	II
Numri orëve në javë:	3
Vlera në kredi:	6
Koha / lokacioni:	
Mësimdhënësi i lëndës:	
Detajat kontaktuese:	
Përshkrimi i lëndës	Në kuadër të kësaj lënde studentët do të pajisen me njohuri lidhur me ekonominë cirkulare të një sistemi ekonomik që është; rigjenerues dhe restaurues nga dizajni, i mundësuar nga energjia e rinovueshme, minimizon rrjedhjet në djegie dhe asgjësimin e mbeturinave, mbajtjen e burimeve në vlerën më të lartë të mundshme në çdo kohë. Gjithashtu studentët gjatë semestrit do të njoftohen me njohuri kyce si: Teoria e ekonomisë cirkulare në përgjithësi, strategjitë e projektimit të modelit të biznesit për një ekonomi cirkulare, Inovacioni i produkteve, shërbimeve dhe proceseve të biznesit për ekonominë cirkulare, tranzicioni në sistemet dhe proceset socio-teknike Bashkëpunimi i rrjetit me shumë palë të interesuara që mbështet ekonominë cirkulare, roli i industrive ekzistuese dhe inercia – mbyllja dhe zhbllkimi i tregjeve etj.
Qëllimet e lëndës:	Qëllimi i lëndës është t'i pajisë studentit me njohuri më të thella të mundësive konkurruese të bizneseve të ekonomisë cirkulare. Më tej për të ndriçuar, mundësitë inovative dhe sipërmarrëse të biznesit, nëpërmjet zhvillimit dhe marketingut të modeleve cirkulare të produkteve, shërbimeve dhe proceseve si një strategji konkurruese në krahasim me qasjen lineare " take-make-use-waste". Më saktë, në ekonominë cirkulare – model biznesi fokusohemi në mënyrën se si të zbatohen parimet e ekonomisë cirkulare në biznese.
Rezultatet e pritura të mësimnxënies:	Pas përfundimit të kësaj lënde studentët duhet të jenë në gjendje të: <ol style="list-style-type: none"> 1. Vlerësojnë ndërveprimin midis menaxhimit të biznesit, qëndrueshmërisë dhe praktikave me shumë palë të interesuara dhe integrojnë parimet cirkulare në të gjitha fushat e biznesit. 2. Interpretojnë dhe komunikojnë rezultatet cirkulare me një gamë të gjerë palësh të interesuara. 3. Zgjidhin problemet duke integruar konceptet cirkulare në aplikimet operationale dhe financiare.

	<p>4. Përcaktojnë dimensionet mjedisore dhe sociale për kompanitë, investitorët, konsumatorët dhe sektorin publik për të mundësuar përfitimet e cirkulare.</p> <p>5. Identifikojnë dhe analizojnë marrëdhëniet midis modeleve të biznesit, koncepteve dhe teorive reciproke në lidhje me sfidat e biznesit në ekonominë cirkulare;</p> <p>6. Identifikoni dhe balanconi sfidat dhe mundësitë në përdorimin e kornizave të cirkulare për të çuar përpara tranzicionet e qëndrueshme të biznesit.</p> <p>7. Vlerësojnë në mënyrë kritike rastin e zgjedhur duke përdorur këto modele, koncepte dhe teori për zhvillimin e inovacioneve dhe strategjive të biznesit të ekonomisë cirkulare.</p>
--	--

Kontributi në ngarkesën e studentit (gjë që duhet të korrespondojë me rezultatet e të nxënit të studentit)

Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	3	15	45
Ushtrimet teorike/detyra			
Punë praktike			
Kontaktet me mësimdhënësit – konsultimet	1	15	15
Ushtrime në terren			
Kollokuium – seminar			
Detyra të shtëpisë	3	13	39
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	3	15	45
Përgatitja përfundimtare në provim	1	5	5
Koha e kaluar në vlerësim (teste, kuiz, provim final)			
Projektet, prezantimet etj	1	1	1
Totali			150

Metodologjia e mësimdhënies (dhe mësimnxënies)	Realizmi i mësimin do të bëhet përmes ligjëratave teorike, diskutimit të rasteve studimore si dhe diskutimit interaktiv me studentë gjatë ligjërates.
Metodat e vlerësimit (kriteret e kalueshmërisë)	<p>Vlerësimi dhe forma e ndërtimit të notës për studentet do të mbështetet në tre aktivitetet e mëposhtme:</p> <p>1. Aktiviteti dhe angazhimi në diskutim gjatë procesit mësimor deri 10 % notës</p> <p>Përfshirja e studentëve në diskutim gjatë procesit mësimorë në mënyrë aktive duke dhënë ide lidhur me zgjidhjen e problemeve të ngritura gjatë ligjëratave.</p> <p>2. Pjesa e hulumtimit lidhur me temat e përcaktuara për çdo javë vlerësohet deri në max 40 % e notës</p> <p>Studenti për cdo javë obligohet të hulumtoj lidhur me temën e përcaktuar nga mësimdhënësi dhe të shkruaj max 1 deri 2 faqe lidhur me temën e caktuar</p> <p>3. Hartimi i projektit lidhur në ndërmarrësi duke integruar edhe ekonominë cirkulare do të vlerësohet max 40 % e notës</p>

	<p>Studentët në punë grupore (dy studentë) kanë për obligim deri në fund të semestrit të përgatisin një projekt në ndërmarrësi duke e integruar ekonominë cirkulare.</p> <p>4. Prezantimi dhe mbrojtja e projektit para mësimeve dhe kolegëve të tyre vlerësohet deri në 10 % të notës</p> <p>Studentët kanë për obligim që projektin e punuar ta prezantojnë dhe mbrojnë para mësimeve dhe kolegëve të tyre në ditën e provimit.</p> <p>Ndërtimi i notes përfundimtare:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ max. 10 pikë - aktiviteti dhe angazhimi në mësim, ◆ max. 40 pikë- hartimi dhe prezantimi i detyrës, ◆ max. 40 pikë - projektit, punimi/hulumtimi, ◆ max. 10 pikë - prezantimi dhe mbrojtja e projektit, <p>Studenti e kalon provimin nëse grumbullon 50 pikë nga të gjitha kriteret e vlerësimit,</p>
Mjetet e konkretizimit – TI	Përdorimi i tabelës, kompjuteri, projektori, PowerPoint, etj.
Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit	60% Teori, 40% mësim praktik,
Literatura	
Literatura bazë	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stuchtey, M.R., Enkvist, P-A. and Zumwinkel, K. (2016). A Good Disruption – Redefining Growth in the Twenty-First Century, Bloomsbury Publishing Plc. 2. Webster, K. (2017). The circular economy – A wealth of flows, Ellen MacArthur Foundation Publishing, 2nd Edition.
Literatura shtesë	<ol style="list-style-type: none"> 1. Growth within. A circular economy vision for a competitive Europe, (p. 12-92) https://www.ellenmacarthurfoundation.org/assets/downloads/publications/ElleMacArthurFoundation_Growth-Within_July15.pdf 2. Elkington, J. (1998). Partnerships from Cannibals with Forks: The Triple Bottom Line of 21st Century Business, Environmental quality management, pp. 37-51. 3. Braungart, M., McDonough, W. and Bollinger, A. (2007). Cradle-to-cradle design: creating healthy emissions – a strategy for eco-effective product and system design, Journal of Cleaner Production, Vol. 15, pp. 1337-1348. doi:10.1016/j.jclepro.2006.08.003 4. Kirchherr, J., Reike, D. and Hekkert, M. (2017). Conceptualizing the circular economy: An analysis of 114 definitions, Resources, Conservation & Recycling, Vol. 127, pp. 221-232. http://dx.doi.org/10.1016/j.resconrec.2017.09.005 5. Environmental Economics: Pearce and Turner (1990), Chapter 2, The Circular Economy 6. Kirchherr et al. (2018). Barriers to the Circular Economy: Evidence From the European Union (EU), Ecological Economics, Vol. 150, pp. 264-272. https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2018.04.028 https://www.ellenmacarthurfoundation.org/ https://www.ellenmacarthurfoundation.org/circular-economy/concept/schools-of-thought 7. Lewandowski, M. (2015). Designing the Business Models for Circular Economy – Towards the Conceptual

	<p>Framework, Sustainability, Vol. 8, Issue 43, pp. 1-28. doi:10.3390/su8010043</p> <p>8. Aabelkafi, N. and Taüscher, K. (2016). Business Models for Sustainability From a System Dynamics Perspective, Organization and Environment, Vol. 29, Issue 1, pp. 74-96. DOI: 10.1177/1086026615592930</p>
Plani i dizajnuar i mësimi:	
Java	Ligjërata që do të zhvillohet
Java e parë	<p>Prezantimi – njoftimi i studenteve me syllabusin e lëndës, Hyrje në ekonominë cirkulare</p> <p>Njohurit lidhur me kufizimet e ekonomisë sonë lineare aktuale dhe çfarë Stuchtey et al. (2016) e quan "çështja jonë me rritjen". Ne do të diskutojmë rreziqet e vazhdimin në trajektoren aktuale dhe do të fillojmë të eksplorojmë se si mund të duket një alternativë një ekonomi cirkulare).</p> <p>Rezultati i pritur nr. 1</p>
Java e dytë	<p>Parimet e ekonomisë rrethore</p> <p>Gjatë kësaj ligjërata do të mbulojë kornizën bazë të ekonomisë cirkulare siç shpjegohet zakonisht dhe do të marrë në konsideratë ndryshimet midis një mendësie lineare dhe cirkulare. Në veçanti, ne do të eksplorojmë perceptimin e zakonshëm (të gabuar) se riciklimi është i mjaftueshëm për të menaxhuar në mënyrë efektive burimet tona materiale jo biologjike.</p> <p>Rezultati i pritur nr.1</p>
Java e tretë	<p>Rritja dhe Qëndrueshmëria</p> <p>Gjatë kësaj ligjërata do të hedhim një vështrim në ekonominë e përgjithshme, duke përfshirë lidhjen e rëndësishme midis sistemit tonë monetar dhe konsumit të burimeve. Ne do të diskutojmë gjithashtu se si ekonomia cirkular lidhet me qëndrueshmërinë dhe do të rishikojmë këndvështrime të ndryshme mbi konceptin dërritje</p> <p>Rezultati i pritur nr.6</p>
Java e katërt	<p>Strategjitë e projektimit të modelit të biznesit për një ekonomi rrethore</p> <p>Gjatë kësaj ligjërata do të diskutohet lidhur me strategjitë e projektimit të produktit dhe strategjive të modelit të biznesit për vendimmarrësit për të lehtësuar kalimin në një ekonomi cirkulare.</p> <p>Rezultati i pritur nr. 6, 7</p>
Java e pestë	<p>Inovacioni i produkteve, shërbimeve dhe proceseve të biznesit për ekonominë cirkulare</p> <p>Në ligjërata diskutohet lidhur me invacionin e produkteve dhe shërbimeve duke u mbështetur në ekonominë cirkular. Duke kaluar te përbërësit "teknik" jo-biologjikë, materialet dhe dizajnin e produktit për një ekonomi cirkulare, duke përfshirë konceptin e "biomimicry"</p> <p>Rezultati i pritur nr. 2, 4</p>
Java e gjashtë	<p>Zinxhirët e furnizimit</p> <p>Ciklet teknike përfshijnë ripërdorimin, riparimin dhe riciklimin e produkteve, pjesëve dhe materialeve. Kjo ligjërata do të shqyrtojë se si këto cikle ndonjëherë janë më sfiduese sesa prodhimi dhe dërgesa fillestare e produktit, dhe do të diskutojë ndryshimin midis flukseve të materialit të mbyllur dhe të hapur.</p>

	Rezultati i pritur nr.4
Java e shtatë	<p>Modelet e Biznesit në ekonominë cirkulare Filozofia e ekonomisë cirkulare promovon një rishqyrtim të modeleve të biznesit, duke përfshirë ofrimin e produkteve "si shërbim" në vend të shitjes së produkteve dhe transferimit të pronësisë tek konsumatorët. Ne do të eksplorojmë disa nga mundësitë dhe sfidat e këtyre modeleve cirkulare të biznesit. Rezultati i pritur nr. 7</p>
Java e tetë	<p>Politikat lidhur me Ekonominë Cirkulare Gjatë kësaj ligjerate do të elaburohet politikat lidhur me interesin e qeverive të vendeve të ndryshme të botës për përfitimet e mundshme ekonomike, sociale dhe mjedisore nga një ekonomi cirkulare. Ne do të shqyrtojmë ndryshimet ekzistuese dhe të mundshme të politikave për të inkurajuar flukse më të mëdha cirkulare, duke përfshirë idenë e taksimit të konsumit të burimeve materiale në vend të punës. Rezultati i pritur nr. 4, 2</p>
Java e nëntë	<p>Konsumatorët Konsumatorët janë një nga faktorët kyç të ekonomisë cirkulare, prandaj në këtë ligjerate, ne do të shikojmë rolin e konsumatorit në ekonominë cirkulare. Ne do të trajtojmë gjithashtu se si ekonomia e ndarjes mund të ndihmojë në aktivizimin e ekonomisë cirkulare për disa lloje produktesh. Rezultati i pritur nr. 4</p>
Java e dhjetë	<p>Teknologjia Zhvillimet e fundit teknologjike kanë rritur potencialin për të sjellë një ekonomi rrethore. Kjo klasë do të eksplorojë teknologji të ndryshme që mund të rrisin qarkullimin, siç është Interneti i Gjërave (IoT) dhe prodhimi i aditivëve (printimi 3D). Rezultati i pritur nr.1</p>
Java e njëmbëdhjetë	<p>Financimi cirkular Kalimi në ekonominë cirkulare kërkon investime. Ne do të diskutojmë kërkesat e financimit për ndryshim dhe disa nga modelet inovative të financimit që ofrohen për të përshpejtuar këtë tranzicion. Rezultati i pritur nr. 3, 6</p>
Java e dymbëdhjetë	<p>Matja Cirkulare Gjatë kësaj ligjerate do të njihemi me metodologjitë kryesore të marjes cirkulare përfshirë matjen e ciklit jetësor të produktit, matrialit si dhe "circular Washing". Rezultati i pritur nr. 6</p>
Java e trembëdhjetë	<p>Ekonomi cirkulare në nivel qyteti dhe rajoni Bazuar në parashikimet e ekspertëve qytetet do të përmbajnë shumicën dërrmuese të popullsisë së botës deri në vitin 2050. Prandaj në këtë ligjeratë do të kushtohet vëmendje elementeve si se si mund të krijohen ekonomi cirkulare në qytete dhe rajone, duke përfshirë idenë e simbiozës industriale, ku materialet "mbeturina" nga një industri bëhen materiale hyrëse për një industri krejtësisht të ndryshme.. Rezultati i pritur nr. 2, 6</p>
Java e katërbëdhjetë	Përspektiva në të ardhmën

	Ligjerata do të trajton studimin e koncepteve të paraqitura në sesionet e mëparshme në dritën e zhvillimeve të mundshme në të ardhmen duke zbatuar rregullave ekzistuese në realitetin aktual të biznesit dhe anasjelltas si dhe cilat realitete të tregut do të kishin nevojë për ndërhyrje të mëtejshme legjislative? - Rezultati i pritur nr.7, 4, 6
Java e pesëmbëdhjetë	Përmbledhje dhe konkluzionet lidhur me lëndën
Politikat akademike dhe rregullat e mirësjelljes:	
<p>Studenti është i obliguar t'i vijojë ligjëratat më rregull dhe të ketë sjellje korrekte ndaj kolegëve dhe stafit të Universitetit, mbajtja e qetësisë dhe angazhimi aktiv në ligjëratat dhe ushtrime është e obligueshme. Gjatë orëve të ligjëratave dhe ushtrimeve NDALOHET, pëshpërimat që pengon punën në klasë dhe përdorimi i telefonave mobil. Njëkohësisht, telefonat mobil duhet të fiken ose të vihen në heshtje dhe të mos përdoren gjatë kohës së ligjëratave apo ushtrimeve. Mungesa e integritetit akademik (ku përfshihet plagjiatura, kopjimi i punës së një personi tjetër, përdorimi i ndihmave të paautorizuara në provime, mashtrimi etj) nuk do të tolerohet. Nëse ka dyshime për vërtetësinë e punës së paraqitur, mësimmshënësi ka të drejtë t'i kërkoj studentit të verifikojë punën e tij/saj. Kjo mund të bëhet përmes: përsëritjes së punës, testimit me shkrim ose me gojë, kuiz i papritur apo me çdo veprim tjetër që konsiderohet i nevojshëm nga ligjëruesi.</p>	